

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ประชากรได้แก่ บุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย จำนวน 13 แห่ง ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2551 และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานมาแล้ว 1 ปี จำนวน 464 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน(Proportional stratified random sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 211 คน

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ มาตราส่วนประมาณค่า และคำถามเปิด ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน นำมาตรวจสอบการจัดกลุ่มตัวบ่งชี้ของมาตรวัดด้วยวิธีวิเคราะห์ปัจจัย (Factor analysis) ขององค์ประกอบตัวแปร ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป และหาค่าความเที่ยงตรงของมาตรวัด (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละด้านเท่ากับ .70 ขึ้นไป เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) มีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

บุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 91.47 มีอายุโดยเฉลี่ย 36 ปี อายุต่ำสุด 24 ปี สูงสุด 56 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 84.44 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 57.35 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 16 ปี เฉลี่ย 13 ปี ระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำสุด 1 ปีและสูงสุด 36 ปี รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท ค่าเฉลี่ย 23,234 บาท รายได้ต่อเดือนต่ำสุด 13,000 บาท และสูงสุด 35,410 บาท ตำแหน่งส่วนใหญ่เป็นพยาบาลวิชาชีพ ร้อยละ 96.21

2. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความประหยัด และด้านคุณภาพของงานตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมให้ความเห็นว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ในงาน ด้านภาวะผู้นำ ด้านการเรียนรู้ ด้านนโยบายและการบริหารงาน ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานและด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

4. การหาความสัมพันธ์

คุณภาพของงานมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน นโยบายและการบริหารงาน การเรียนรู้ มนุษยสัมพันธ์ในงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์กับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ในระดับน้อย

ความรวดเร็วในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ในงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำ นโยบายและการบริหารงาน และการเรียนรู้ ในระดับน้อยแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ความประหยัคมีความสัมพันธ์กับ มนุษยสัมพันธ์ในงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน นโยบายและการบริหารงาน การเรียนรู้ ในระดับน้อย แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์ โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย

บุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานไว้โดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

- 5.1 ผู้บริหารควรมีนโยบายในการทำงานที่ชัดเจน
- 5.2 ควรจัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ
- 5.3 ควรมีการประเมินผลงานที่ดี พิจารณาความดีความชอบตามความสามารถในการปฏิบัติงาน
- 5.4 ควรจ่ายค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ
- 5.5 ผู้บริหารควรรับทราบปัญหาการปฏิบัติงานและให้ความสำคัญเป็นธรรมแก่ผู้ได้บังคับบัญชา
- 5.6 ควรมีการพัฒนาความรู้ให้ตรงตามความต้องการของบุคลากร
- 5.7 ควรจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับตำแหน่งงาน
- 5.8 ควรมีสวัสดิการที่เหมาะสมและเพิ่มขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

2. อภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย สามารถนำมาอภิปราย ดังนี้

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย จากการที่ผู้บริหารโรงพยาบาลชุมชนเป็นแพทย์มีผู้ได้บังคับบัญชาหลายวิชาชีพ หลายระดับ ความรู้ ส่วนใหญ่บุคลากรพักอาศัยอยู่ในบ้านพักโรงพยาบาล มีการบังคับบัญชาผู้ได้บังคับบัญชาแบบพี่น้อง ทำให้บุคลากรในหน่วยงานซึ่งทำงานในรูปแบบทีมงานจากวิชาชีพที่ใกล้เคียงกันมีความสัมพันธ์แบบพี่น้องให้ความไว้วางใจกันและกัน มีอิสระในการตัดสินใจตามกรอบของแต่ละวิชาชีพ ให้การรักษาพยาบาลแก่ผู้มารับบริการโดยใช้หลักการปรึกษาและหาความเห็นร่วมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้รับบริการ

ดังที่เฮอซเบิร์ก (Herzberg, 1968 : 24) ได้กล่าวว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ การบังคับบัญชา นอกจากนั้นการศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอไฮโอยังสรุปว่า ผู้นำที่มีพฤติกรรมที่เน้นคนสูง-เน้นงานสูงเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและสร้างความพึงพอใจให้ผู้ได้บังคับบัญชามากกว่ารูปแบบผู้นำแบบอื่น และทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ของ เฮอริซี-เบลนชาร์ด (Hersey and Blanchard's Situational Theory) มีความเชื่อที่ว่าผู้นำที่ดีจะต้องชี้แนะแนวทางเดินเพื่อช่วยให้ผู้ได้บังคับบัญชาเดินไปจากจุดที่อยู่ไปผู้เป้าหมาย พร้อมกันนั้นต้องช่วยลดอุปสรรคและขวากหนามที่กีดกันแนวทางเดินของผู้ได้บังคับบัญชาด้วย (วิทยา ดำนธำรงกุล, 2546 : 248)

โดยภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านคุณภาพของงานในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของธวัชชัย เมฆกระจาย (2547 : 125) ที่พบว่า ผู้บังคับบัญชาของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พิพัฒน์ จตุรโกมล (2547 : 64) พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาสัมพันธ์กับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาลที่ 9 ด้านความถูกต้องในระดับมากและณัฐพงษ์ คามาพงษ์ (2549 : 95)

พบว่า ปัจจัยด้านการควบคุมบังคับบัญชา มีความสัมพันธ์กับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดชัยภูมิด้านความถูกต้องในระดับน้อย

ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชชัย เหมกระจาย (2547 : 125) ที่พบว่า ผู้บังคับบัญชาของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านทันเวลาในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พิพัฒน์ จตุรโกมล (2547 : 64) ที่พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาสัมพันธ์กับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาลที่ 9 ด้านความรวดเร็วในระดับมากและณัฐพงศ์ คามาพงษ์ (2549 : 95) พบว่า ปัจจัยด้านการควบคุมบังคับบัญชา มีความสัมพันธ์กับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดชัยภูมิ ด้านความเหมาะสมในระดับน้อย

ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความประหยัดในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องจาก การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลส่วนหนึ่งมีการใช้วัสดุและเครื่องมือทางการแพทย์ในการให้บริการ ถึงแม้ว่าโรงพยาบาลชุมชนจะเป็นโรงพยาบาลของรัฐ แต่บุคลากรทางการพยาบาลก็มีบัญชีค่าวัสดุต่างๆและบัญชีค่าบริการประกอบในการคิดค่าบริการรักษาพยาบาล เมื่อปฏิบัติการพยาบาลที่ต้องใช้วัสดุและเครื่องมือทางการแพทย์บุคลากรทางการพยาบาลต้องคำนึงถึงความจำเป็นที่ต้องใช้วัสดุหรือเครื่องมืออื่นๆเนื่องจากวัสดุหรือเครื่องมือทางการแพทย์เหล่านั้นเกิดผลโดยตรงต่อร่างกายของผู้รับบริการ เช่น ทำให้เกิดความเจ็บปวด เสี่ยงต่อการติดเชื้อ เป็นสิ่งแปลกปลอมในร่างกาย เป็นต้น บุคลากรทางการพยาบาลจึงต้องประเมินอย่างรอบคอบก่อนใช้วัสดุและเครื่องมือทางการแพทย์กับผู้รับบริการ หากผู้บริหารมีนโยบายที่ชัดเจน มีการกำหนดวิธีการในการประหยัดและมีวิธีการประเมินต้นทุนการใช้วัสดุอย่างชัดเจนจะส่งผลให้บุคลากรทางการพยาบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดวัสดุต่างๆตามไปด้วย

สมมติฐานที่ 2a ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัด

หนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์เป็นผู้ที่มี
 เกียรติทางสังคม มีหน้าที่ให้บริการทางการแพทย์เพื่อให้ผู้ที่เจ็บป่วยหายหรือทุเลาจากอาการ
 เจ็บป่วย มีความภาคภูมิใจกับผลงานที่ปฏิบัติและได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทนจากการปฏิบัติ
 งานอย่างเหมาะสมกับความรับผิดชอบ ซึ่งกล่าวได้ว่าเมื่อบุคลากรพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
 แล้วจะส่งผลย้อนกลับมามีผลต่อการปฏิบัติงาน ทำให้มีความพยายามทำงานให้มีประสิทธิภาพ
 ดังที่ อวชชัย ชบา (2528 : 241) กล่าวว่า การกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจเป็นการ
 เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่ง สุขศิริ (2539 : 125) กล่าวว่า หากมีอาชีพที่
 สอดคล้องกับความสนใจของผู้ปฏิบัติงานก็จะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภรณ์
 มหานนท์ (2529 : 97) กล่าวว่า ความชัดเจนของบทบาทและข้อกำหนดเฉพาะอย่างของงาน
 มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกรู้สึกผูกพันต่อเป้าหมายมากขึ้น ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาล
 ชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านคุณภาพของงานในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับผลการวิจัยของธวัชชัย เมฆกระจาย (2547 : 125) ที่พบว่า
 ความพึงพอใจของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางพิเศษแห่งประเทศไทยมี
 ความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01 บุญเชิด ชื่นฤดี (2548 : 98) พบว่า ปัจจัยด้านความพึงพอใจในงานของ
 พนักงานบริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการ
 ปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงานในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรองแก้ว
 รัตนจินะ (2550 : 77) พบว่า ปัจจัยด้านความพอใจในการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์
 และสาธารณสุขในโรงพยาบาลของรัฐบาลเขตจังหวัดคนนทบุรีมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพ
 ในการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติ
 งานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความรวดเร็ว
 ในการปฏิบัติงานในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัย
 ของธวัชชัย เมฆกระจาย (2547 : 125) ที่พบว่า ความพึงพอใจของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทาง
 พิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านทันเวลา
 ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บุญเชิด ชื่นฤดี (2548 : 98) พบว่า ปัจจัย
 ด้านความพึงพอใจในงานของพนักงานบริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) มี
 ความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงานในระดับ

ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรองแก้ว รัตนจีนะ (2550 : 77) พบว่า ปัจจัยด้านความพอใจในการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขในโรงพยาบาลเขตจังหวัดนนทบุรีมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านความรวดเร็วในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความประหยัดในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญเชิด ชื่นฤดี (2548 : 98) พบว่า ปัจจัยด้านความพึงพอใจในงานของพนักงานบริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านความประหยัดในระดับต่ำอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2b นโยบายและการบริหารงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากโรงพยาบาลชุมชนเป็นโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งรับนโยบายหลักจากต้นสังกัดแล้วนำมาปรับเป็นนโยบายระดับหน่วยงาน โดยอาศัยบริบทของชุมชนที่โรงพยาบาลชุมชนนั้นๆ รับผิดชอบ ดังนั้นการกำหนดนโยบายและการบริหารงานของโรงพยาบาลชุมชนจึงมีแนวทางที่ชัดเจน บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวางแผนภารกิจของหน่วยงาน การสื่อสารภายในโรงพยาบาลมีความชัดเจนทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการกำหนดและติดตามเครื่องชี้วัดรวมถึงประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในหน่วยงาน จึงเชื่อได้ว่าการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังที่เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1968 : 24) ได้กล่าวว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ นโยบายและการบริหารขององค์กร โจเซฟ แอล แมสซี และ จอห์น ดักลาส (ขงยุทธ เกษสาคร 2549 : 17 ; อ้างอิงจาก Joseph L. Massie and John Douglas, 1981 : 232) กล่าวถึงความสำคัญของนโยบายไว้ว่า นโยบายช่วยประหยัดเวลา เนื่องจากการกำหนดคาดการณ์สิ่งใดไว้ล่วงหน้า เมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติจึงไม่จำเป็นที่จะคิดขึ้นใหม่ทั้งหมด เป็นแต่เพียงการนำข้อมูลที่มีอยู่ก่อนมาเป็นปัจจัยเพื่อประกอบการตัดสินใจและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามสถานะแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพเท่านั้น นโยบายที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งข้อมูลที่แท้จริง ชัดเจน จะช่วยให้การวางแผน

ปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ยุติธรรมและเที่ยงตรงมากขึ้น สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 14) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารคือการใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบกันตามกระบวนการบริหารให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายและการบริหารงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านคุณภาพของงานในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของธวัชชัย เมฆกระจ่าย (2547 : 125) ที่พบว่า นโยบายและการบริหารงานของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความสำเร็จของงานในระดับต่ำ ปัญญา นูระณะนนทสิริ (2549 : 73) พบว่า ปัจจัยการปฏิบัติงานด้านนโยบายและการบริหารงาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักอำนวยการ กระทรวงศึกษาธิการด้านความสำเร็จและถูกต้องในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กรองแก้ว รัตนจีนะ (2550 : 77) พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขในโรงพยาบาลของรัฐบาลเขตจังหวัดนนทบุรีด้านความถูกต้องในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นโยบายและการบริหารงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงานในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของธวัชชัย เมฆกระจ่าย (2547 : 125) ที่พบว่า นโยบายและการบริหารงานของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านทันเวลาในระดับต่ำ ปัญญา นูระณะนนทสิริ (2549 : 73) พบว่า ปัจจัยการปฏิบัติงานด้านนโยบายและการบริหารงาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักอำนวยการ กระทรวงศึกษาธิการด้านความรวดเร็วในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กรองแก้ว รัตนจีนะ (2550 : 77) พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขในโรงพยาบาลของรัฐบาลเขตจังหวัดนนทบุรีด้านความรวดเร็วในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นโยบายและการบริหารงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความประหยัด

ในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรองแก้ว รัตนจินะ (2550 : 77) พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ในโรงพยาบาลของรัฐบาลเขตจังหวัดนนทบุรีด้านความเหมาะสมในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2c การเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการประกอบวิชาชีพการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนนั้นนอกจากการเตรียมความรู้ในศาสตร์ทางการแพทย์ซึ่งมีการพัฒนาให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้บริการอย่างมีคุณภาพแล้ว การเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆที่ใช้ในการรักษาพยาบาล รวมถึงความรับผิดชอบทางจริยธรรม ก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกว่าบุคลากรมีความสำคัญต่อหน่วยงาน งานที่ตนเองรับผิดชอบมีคุณค่า เกิดความสุขจากงานที่ทำและก่อให้เกิดแรงผลักดันให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เช่นที่เฮอรัชเบิร์ก (Herzberg, 1968 : 24) ได้กล่าวว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การที่ได้มีโอกาสพัฒนาความรู้และความสามารถในการทำงาน มณี เหมทานนท์ (2542 : 259) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาทางสติปัญญาหรือความฉลาดของมนุษย์และจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยจะมีการประมวลความรู้ในสิ่งที่ตนได้เรียนรู้มาและนำสิ่งที่ได้นั้นมาปฏิบัติเพื่อให้ตนเองมีการพัฒนา และพัชนี นนทศักดิ์, ปิยะพันธ์ ปิงเมือง, สมศรี ศิริไหวประพันธ์ (2549 : 278) กล่าวว่า การเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมการตอบสนองต่อสิ่งเร้าของมนุษย์อย่างหนึ่งเป็นผลลัพธ์จากการได้รับรู้โดยผ่านประสบการณ์การศึกษาและฝึกอบรม และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างถาวร ดังนั้นหากบุคลากรทางการแพทย์มีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาจะทำให้มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมากขึ้น

การเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านคุณภาพของงานในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของธวัชชัย เมฆกระจ่าย (2547 : 125) ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องใน

ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พรพรรณ จันทร์สุข (2547 : 82) พบว่า ปัจจัยการปฏิบัติงานด้านความรู้ของเจ้าหน้าที่สำนักงานคลังจังหวัด กรมบัญชีกลาง มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านการทำงานเป็นทีมในระดับต่ำ บุญเชิด ชื่นฤดี (2548 : 98) พบว่า ปัจจัยด้านการเพิ่มพูนความรู้ของพนักงานบริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพในระดับต่ำ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงานในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของธวัชชัย เมฆกระจาย (2547 : 125) ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านทันเวลาในระดับปานกลาง บุญเชิด ชื่นฤดี (2548 : 98) พบว่า ปัจจัยด้านการเพิ่มพูนความรู้ของพนักงานบริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านความรวดเร็วทันเวลาในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความประหยัดในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญเชิด ชื่นฤดี (2548 : 98) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการเพิ่มพูนความรู้ของพนักงานบริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านความประหยัดในระดับต่ำ อย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3a มนุษย์สัมพันธ์ในงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากในโรงพยาบาลชุมชนมีการปฏิบัติงานรักษาพยาบาลผู้ป่วย โดยอาศัยทีมที่ประกอบด้วยหลายวิชาชีพ หลายตำแหน่งงาน โดยมีเป้าหมายหลักคือการดูแลรักษาผู้ป่วยให้หายหรือทุเลาจากโรคที่เป็นอยู่ การปฏิบัติงานของแต่ละวิชาชีพ แต่ละตำแหน่งงานมีขอบเขตที่ชัดเจน และต้องอาศัยมนุษยสัมพันธ์ในการเชื่อมโยงงานของทุกวิชาชีพ ทุกตำแหน่งงานเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมาย ดังนั้นมนุษยสัมพันธ์จึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

ตั้งที่ชาลีนิค และคณะ (Zaleanick and others. 1958 : 40) กล่าวว่า ความต้องการเข้าหมู่คณะเป็นความต้องการภายนอกอย่างหนึ่งซึ่งหากได้รับการตอบสนองจะทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg. 1968 : 24) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทุกระดับในหน่วยงานจะทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อวยชัย ชบา (2528 : 241) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ภาพอันดีเป็นการสร้างเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

มนุษย์สัมพันธ์ในงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านคุณภาพของงานในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชชัย เมฆกระจ่าย (2547 : 125) ที่พบว่า มนุษยสัมพันธ์ในงานของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มนุษย์สัมพันธ์ในงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชชัย เมฆกระจ่าย (2547 : 125) ที่พบว่า มนุษยสัมพันธ์ในงานของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านทันเวลาในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มนุษย์สัมพันธ์ในงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความประหยัดในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการปฏิบัติงานรักษาพยาบาลมีการทำงานเป็นทีม การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีจะทำให้บุคลากรในทีมประสานงานกันได้อย่างดีและจะส่งผลให้บุคลากรในทีมมีการปรึกษากันและกันเพื่อให้งานสำเร็จและมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติตามแนวทางการประหยัด

สมมติฐานที่ 3b สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โรงพยาบาลชุมชนมีอาคารสถานที่ในรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศ แต่เนื่องจากโรงพยาบาลชุมชนเป็นโรงพยาบาลที่ให้บริการแก่ผู้มารับบริการทุกระดับในเขตอำเภอที่รับผิดชอบ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับบริบทในการ

ปฏิบัติงานของบุคลากรและการอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ ทำให้บุคลากรทางการพยาบาลปฏิบัติงานได้โดยสะดวกและสบายใจ มีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ ดังที่ซาเลนิคและคณะ (Zaleanick and others, 1958 : 40) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นความต้องการภายนอกอย่างหนึ่งซึ่งหากได้รับการตอบสนองจะทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1968 : 24) กล่าวว่า สภาพการทำงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 205) กล่าวว่าสภาพการทำงานที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยจูงใจให้คนปฏิบัติงานให้แก่องค์กร โดยเต็มกำลังความสามารถ

สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคายด้านคุณภาพของงานในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชชชัย เมฆกระจ่าย (2547 : 125) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ชญานิตย์ บุญนาค (2548 : 98) พบว่า ปัจจัยด้านการปรับปรุงอาคารและสถานที่ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการให้บริการของพนักงานหลังการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรของธนาคารออมสินในเขตจังหวัดปทุมธานี ด้านคุณภาพในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิพัฒน์ จตุรโกมล (2547 : 64) ที่พบว่า ปัจจัยด้านสภาพสถานที่ทำงานไม่สัมพันธ์กับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาลที่ 9 ด้านความถูกต้อง

สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคายด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชชชัย เมฆกระจ่าย (2547 : 125) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านทันเวลาในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ชญานิตย์ บุญนาค (2548 : 98) พบว่า ปัจจัยด้านการปรับปรุงอาคารและสถานที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการให้บริการของพนักงานหลังการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรของธนาคารออมสินในเขตจังหวัดปทุมธานี ด้านความรวดเร็วในระดับสูง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของพีพัฒนา จตุรโกมล (2547 : 64) ที่พบว่า ปัจจัยด้านสภาพสถานที่ทำงานไม่สัมพันธ์กับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาลที่ 9 ด้านความรวดเร็ว

สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคายด้านความประหยัดในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจะทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานมีความพร้อมที่จะตอบสนองต่อนโยบาย มีความตั้งใจ มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงาน ดังนั้นการใช้วัสดุต่างๆอย่างประหยัดเป็นส่วนหนึ่งที่จะได้รับจากการตอบสนองนโยบายของบุคลากร

สมมติฐานที่ 3c ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากในการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเพื่อให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นในโรงพยาบาลชุมชนนั้นใช้หลักพิจารณาทั้งประสบการณ์และความรู้ ความสามารถรวมถึงการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน มีการประเมินผลงานโดยพิจารณาจากผลลัพธ์ของงานที่ปฏิบัติ ในการเดินทางไปราชการมีการอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรทุกระดับตามความเหมาะสม จึงทำให้บุคลากรเกิดความพอใจ มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ ดังที่อวยชัย ชบา (2528 : 241) กล่าวว่า ขวัญกำลังใจเกิดขึ้นได้ด้วยความพอใจงานที่ทำ ถ้างานนั้นเปิดโอกาสให้ได้ใช้ความชำนาญและความคิดริเริ่มมาก บุคคลก็จะพอใจทำและทำให้ได้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ

ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านคุณภาพของงานในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของชัชชัย เมฆกระชาย (2547 : 125) ที่พบว่า ขวัญในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางราชการพิเศษแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการพยาบาลจะดีอยู่แล้วแต่หากมีความไม่พอใจบางอย่างมากกระทบ เช่น ปัญหาในสัมพันธภาพในทีม ปัญหาความ

ไม่สุขสบายทางกาย ปัญหาจากความกังวลส่วนตัว ไม่อยู่ในระหว่างช่วงเวลาการประเมินผลงานของบุคลากร เป็นต้น ก็จะทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความรวดเร็วลดลงได้

ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ด้านความประทับใจ อาจกล่าวได้ว่าหากมีอุปสรรคใดๆ เช่น แสงสว่างไม่เพียงพอในการจัดยาเข้าหลอดเลือดดำ จัดให้บุคลากรที่สูงอายุให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ หน่วยงานไม่มีการประเมินเรื่องความประทับใจ ก็จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความประทับใจให้ลดน้อยลงได้

จึงเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่จะสนับสนุนให้ผู้บริหารมีการสนับสนุนปัจจัยด้านต่างๆ ให้แก่บุคลากรทางการพยาบาลเพื่อให้บุคลากรทางการพยาบาลเกิดความกระตือรือร้นมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น แต่หากปัจจัยเหล่านี้ไม่ได้รับการสนับสนุนจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลง ผลกระทบต่อการปฏิบัติงานได้แก่ ขาดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงาน ผลงานที่ได้ไม่เป็นไปตามที่โรงพยาบาลตั้งไว้ ดังนั้นจึงถือได้ว่าการสนับสนุนดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย ไปประยุกต์ใช้

3.1.1 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน พบว่าด้านคุณภาพของงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สะท้อนให้ผู้บริหารควรพิจารณาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโดย

- 1) กำหนดแนวทางด้านการกำหนดอัตรากำลังที่เหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพ
- 2) กระตุ้นให้บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีการให้รางวัลเมื่อการปฏิบัติเป็นไปในแนวทางที่กำหนด เช่น การเป็นบุคลากรดีเด่นประจำหน่วยงาน

3.1.2 ปัจจัยที่นำมาทดสอบสมมติฐาน

- 1) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับระดับประสิทธิภาพสูงกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ ดังนั้นผู้บริหารควรพิจารณาทักษะการเป็นผู้นำเพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาล

2) ควรพิจารณาปรับปรุงระบบการพิจารณาให้ความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยความเป็นธรรม มีวิธีประเมินผลการปฏิบัติงานที่ดีและเป็นที่ยอมรับของบุคลากรทางการพยาบาล

3) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการพยาบาลมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานเพื่อให้มนโยบายนั้นสามารถนำไปใช้ได้จริงตามสภาวะการณ์ที่เป็นอยู่

4) ควรมีการติดตามผลจากการอบรมหลักสูตรต่างๆของบุคลากรทางการพยาบาลรวมถึงควรมีการจัดหลักสูตรที่นอกเหนือจากงานที่ปฏิบัติในปัจจุบันเพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรและสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและยังแสดงถึงการมีความสำคัญต่อหน่วยงานซึ่งจะทำให้เกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน

5) ควรมีการกำหนดแนวทางในการประสานงานระหว่างฝ่ายหรือหน่วยงานย่อยให้เกิดความคล่องตัวและยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดี

6) ผู้บริหารควรพิจารณาด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีต่างๆที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ดำเนินตามหลักอาชีวอนามัย และพิจารณาการเดินทางมาปฏิบัติงานของบุคลากรทางการพยาบาลให้เหมาะสม

7) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับบุคลากรทางการพยาบาลซึ่งเป็นบุคลากรที่ดูแลผู้รับบริการอย่างใกล้ชิดด้วยการสร้างความพึงพอใจในด้านรายได้ สวัสดิการ และปริมาณงานที่เหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะบุคลากรทางการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นเพียงกลุ่มคนในเฉพาะเขตพื้นที่เท่านั้น ดังนั้นหากมีผู้สนใจที่มองในภาพรวมของบุคลากรทางการแพทย์ซึ่งเป็นบุคลากรกลุ่มใหญ่ขึ้นหรือบุคลากรทางการพยาบาลในพื้นที่ที่กว้างมากกว่านี้ก็จะเป็ประโยชน์อย่างยิ่ง

3.2.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษา 7 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านนโยบายและการบริหารงาน ด้านการเรียนรู้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ในงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมอีกหลายๆด้านเพื่อขยายผลการวิเคราะห์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3.2.3 ควรนำผลการวิจัยประสิทธิภาพการปฏิบัติงานบุคลากรทางการพยาบาล
เปรียบเทียบกับบุคลากรทางการแพทย์กลุ่มอื่นๆหรือเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
บุคลากรทางการพยาบาลในแต่ละพื้นที่เพื่อหาความสอดคล้องและความแตกต่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY